

08.03.2022

“A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu” uluslararası zeminde değerlendirildi

Daha İyi Yargı Derneği’nin Türk yargısı için önerdiği reformların diğer ülkelere ve uluslararası alana uyarlığı, Londra Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yargı Enstitüsü ile ortaklaşa düzenlenen webinarında, İngiliz, Macar ve Amerikan üniversitelerinden hukuk profesörleri tarafından ele alındı.

Daha İyi Yargı Derneği ile Londra Üniversitesi (UCL) Hukuk Fakültesi Yargı Enstitüsü’nün ortaklaşa düzenlediği webinarında, “Yargının ve yargıya dahil unsurların korunması” ele alındı. Bu bağlamda Daha İyi Yargı Derneği’nin “A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu” önerisi değerlendirildi. Webinarın tartışmacıları, Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, Londra Üniversitesi (UCL) Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi ve üniversitenin Yargı Enstitüsü’nün eşdirektörü Prof. Cheryl Thomas, Budapeşte-Macaristan’daki Eötvös Loránd Üniversitesi’nin (ELTE) hukuk ve sosyoloji öğretim üyelerinden Prof. Zoltán Fleck, ABD-Virginia’daki George Mason Üniversitesi’ne bağlı Antonin Scalia Hukuk Fakültesi’nin öğretim üyelerinden Prof. Nuno Garoupa’ydı.

Yargıçların bağımsızlığının nasıl güvence altına alınabileceğinin karşılaştırmalı bir bakış açısı ile ele alındığı webinarında, tartışmacılar, öncelikle siyaset baskısı olmak üzere yargı kurumunun baskılara karşı nasıl korunabileceği üzerine görüşlerini açıkladılar. Webinarında, başta Türkiye, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Macaristan olmak üzere, çeşitli yargı alanlarında dünyadaki sorunlar ve olası çözümler değerlendirildi.

Tam bağımsız yargısal meslek kuruluşları

Bu çerçevede Av. Mehmet Gün, Daha İyi Yargı Derneği’nin “A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu” çalışmasındaki dokuz reform önerisinden dördüncüsü olan “Tam bağımsız yargısal meslek kuruluşları” önerisini anlattı. Öneri, hukuk mesleklerinin her biri için, yönetimleri sadece meslek mensupları tarafından seçilen, tam bağımsız yargısal meslek kuruluşları oluşturmayı ve bu kuruluşları anayasa ile güvence altına almayı hedefliyor. Bu öneriye göre, avukatlar ve noterler gibi, hakimler ve savcılar da kendi meslek kuruluşlarına sahip olacaklar. Meslek kuruluşları ve üyeleri hukukun üstünlüğü ile yargı bağımsızlığını savunmakla görevli ve yetkili olacak.

Kaliteli hizmet ve hesap veren yargı

“Tüm demokratik kurumlar gibi yargının da kuruluş amacına ve demokratik meşruiyetine uygun olarak kaliteli yargı hizmeti vermesi ve hesapverir olması şarttır. Yargı, tam bağımsızlığını ancak böyle kazanabilir ve koruyabilir” diyen Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, webinarında özetle şunları anlattı:

“Yargının bağımsızlığı, kaliteli hizmet vermesi, yaptıkları ve yapamadıkları hakkında topluma objektif olarak hesap vermesi ile mümkündür. Yargı kaliteli hizmet vermediğinde, toplum yargının bağımsızlığını kısıtlayıp kaldırabilir. Bunun için yargı hizmetlerini düzenleyen bir kurum oluşturulması gerekir. Yargı sisteminin merkezinde bu kurumun yer alması zorunludur. Daha İyi Yargı Derneği bu amaçla Adalet Yüksek Kurumu kurulmasını, Hakimler Savcılar Kurulu’nun (HSK) ve Adalet Bakanlığı’nın yargı hizmetleri üretimine ilişkin yetkilerinin bu kuruma devredilmesini öneriyor. Yargının kendi bağımsızlığını kendisinin koruyabilir olması da önemlidir. Bunun için bağımsızlığını koruma görev ve yetkisi avukatlar gibi hakim ve savcılara da tanınmalıdır. Kurulmasını önerdiğimiz hakim ve savcılarının meslek kuruluşları da yargı

bağımsızlığını, bağımsızlığın teminatlarını barolar gibi savunabilir olduğunda, yargı bağımsızlığı bütün yargı sathında etkin olarak korunabilir.”

İngiliz yargıçlar hükümetin değer vermemesinden yakınıyor

Londra Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yargı Enstitüsü Eşdirektörü olmanın yanı sıra, Britanya'daki üst düzey yargı kurumları ile Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu'nun danıştığı önde gelen hukuk profesörlerinden olan Cheryl Thomas, yargı bağımsızlığı ve yargıçların baskılardan korunması üzerine çeşitli örnekler ortaya koyarken, “herkese uyan tek bir çözüm” olmadığına dikkat çekti. Britanya'da yargının siyasetçiler kadar medyanın da baskısı ile karşı karşıya kaldığını hatırlatan Prof. Thomas, özellikle İngiltere ve Galler'deki birçok yargıcın hükümet kendilerine değer vermediğini hissettiğini söyledi.

Macaristan muhalefetinin danışmanı

Webinara Budapeşte'den katılan, Eötvös Loránd Üniversitesi'nde hukuk ve sosyoloji profesörü Zoltán Fleck, kısa süre önce, Macaristan muhalefetinin lideri Péter Márki-Zay tarafından anayasal sorunları incelemekle görevli bir çalışma grubuna başkanlık etmek üzere atandı.

Yargının saldırıya uğramasıyla ilgili Macar deneyimini anlatan Prof. Fleck, yargı bağımsızlığını korumak için anayasal veya kurumsal güvencelerin gerekliliğine dikkat çekti. Fleck, yargı bağımsızlığını korumanın hukuk dışı ve kültürel yönlerinden söz etti.

Yargı bağımsızlığında üst kurulların tavrı önemli

George Mason Üniversitesi Antonin Scalia Hukuk Fakültesi profesörlerinden Nuno Garoupa, hukuk ekonomisi ve hukuk kurumları, ampirik hukuk çalışmaları ve karşılaştırmalı yargı politikaları konularında çalışan bir uzman. Yargı bağımsızlığının korunmasında, yargı alanındaki üst kurulların oynayabileceği rolün önemine dikkat çeken Prof. Garoupa, genel olarak bağımsızlık, hesap verebilirlik ve farkındalık kavramlarının taşıdığı öneme işaret etti.

Webinarın sonunda katılımcılar, Daha İyi Yargı Derneği'nin “A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu” çalışmasındaki reform önerilerinin, başka ülkelerdeki yerel hukuku, yanı sıra uluslararası hukuku geliştirmeye yardımcı olup olamayacağını tartıştı.